

Resultater fra interview med deltidslandmænd om brug af faglige netværk

Der er gennemført telefoninterview med 21 deltidslandmænd om deres brug og behov for faglige netværk. Interviewene er gennemført i juli måned 2013 og resultaterne er præsenteret på brugergruppemødet for rådgivning af deltidslandmænd d. 21. august 2013. Deltidslandmændene er primært fundet gennem de deltidslandmænd jeg havde kontakt til i mit speciale "Deltidslandbrug i Danmark", og der er endvidere fundet supplerende deltidslandmænd hos Djursland deltidsudvalg og Landbonords deltidsudvalg. Baggrunden for interviewrunden er en interessetilkendegivelse for faglige netværk fundet igennem markedsanalysen for deltidslandmænd, hobbylandmænd og landboere gennemført i 2012.

Nedenfor er resultaterne fra interviewene beskrevet på punktform, og er baseret på deltidslandmændenes udsagn:

Faldgrubber i faglige netværk:

- Kobling mellem fuldtidslandmænd og deltidslandmænd kan være svær, da værdisættet ikke er ens (Dette gælder særligt ift. virksomhedslandbrug).
- Tid er værdifuld for deltidslandmænd, da der skal passes job, familie og landbrug.
- For meget snak om hvilken race der er bedst dræber fagligheden.
- Det faglige område bliver udtømt, sådan at der ikke er værdi for deltagerne efter en årrække.
- Forkert personsammensætning.

Udfordring for skabelse af faglige netværk.

- Svært at finde grupper/medlemmer, som går ud over intensiv planteavl og lignende.
- Tid og økonomi for deltidslandmanden.
- Personprofiler skal passe sammen.
- Der skal være en overordnet plan for gruppen, formål, levetid etc.
- Forventningsafstemning/kontrakt for sikring af fælles forståelse for netværket.
- Bevar nyhedsværdien i netværket.
- Skabe gensidig aktivitet, fortrolighed og ærlighed i netværket.
- Lær at kunne vær kritisk på andres bedrift og skabe god dialog.
- Deltagerne skal være forberedte og lave spørgsmål.
- Strukturen er vigtig, men der må ikke komme for meget arbejdet og omkostninger til gruppen.

Effekt af faglige netværk

- Inspiration og ideer til videreudvikling.
- Indtjening og bundlinje.
- Gå ud over den almindelige læring.
- Snakke om tingene med folk fra samme fagretning.
- Se folks ejendomme og høre deres erfaringer.
- Forbedre sine evner som landmand.

Muligheder med fagligenetværk.

- Finde folk som man kan handle med eller samarbejde med – driftsfordele.
- Optimere lokalområde.
- Inddrag familie.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Strukturen i et fagligt netværk.

- Indstillingen i gruppen er altafgørende.
- Pris skal svare til udbyttet.
- Der er stor bredde i ønskerne blandt deltidslandmændene om netværket skal være homogent med samme produktionsideologi eller om netværket må indeholde en tværfaglighed ift. alder, produktionsintensitet og produktionsfokus for at skabe bredere perspektiver i gruppen
- Der er delte præferencer om kørselsafstanden til netværkets deltagere, hvor nogle deltidslandmænd foretrækker maksimalt 1 times kørsel (for at kunne bruge hinanden), mens andre ikke ser kørselsafstanden som begrænsende faktor, hvis emner og mennesker er de rigtige
- Præferencerne til deltagerantallet i et fagligt netværk ligger hos de fleste deltidslandmænd omkring 8 deltagere, men der er også ønsker til et lavere antal og et højere antal (i sidste tilfælde er det for at give netværket mere volumen).
- Det sociale aspekt i et fagligt netværk er vigtigt for mange af deltidslandmændene, særligt jo længere tid netværket har eksisteret. Samtidig har andre deltidslandmænd en tilgang til det faglige netværk som udelukkende at have en faglig vinkel (disse begrundet det særligt med at tiden i hverdagen er værdifuld, og at de i forvejen har rigeligt med sociale relationer). Herunder ønsker nogle af deltidslandmændene udflugter som en del af netværksaktiviteten for at få udvidet horisonten.
- Der er en generel interesse i at høre mere om hvilke muligheder, der kan være ved, og hvilken værdi det kan give, at bruge it/sociale medier i faglige netværk. Der skal her tages forbehold for at ikke alle har en computer, ligesom at internettet kan virke fjernt for nogle (særligt de ældre deltidslandmænd). Det kunne derfor være muligheder for at tænke itkurser ind som opstartsmøde for et fagligt netværk.
- Der er delte præferencer blandt deltidslandmændene om et fagligt netværk skal have en fast facilitator (typisk en rådgiver) eller om gruppen skal være selvstyrende, og selv kan trække rådgiver ind efter behov (dette bygger særligt på at holde prisen nede). I sidstnævnte gruppestruktur er det typisk nødvendigt at en rådgiver kickstarter gruppen og skaber kontakten mellem medlemmerne for, at netværket bliver etableret. Herefter kan der etableres omskiftelige poster for at sikre strukturen i netværket
- Der er delte præferencer for om netværkets struktur skal være dynamisk, hvor emnerne, mødetidspunktet og betalingen foregår fra gang til gang eller om netværket skal have en fast struktur med planlægning af netværkets aktiviteter ved årets start (begrundelsen herfor er at det på den måde er nemmere at planlægge sin tid)

Opsamling:

Generelt viser interviewene, at et fagligt netværk bruges til at skabe erfaringsudveksling og faglig sparring deltidslandmænd i mellem, og særligt bruges et fagligt netværk til at hente inspiration og ideer til optimering og videreudvikling af bedriften samt en dialog om den daglige drift – herunder betyder det, at se hvad andre gør og se deres bedrift meget. Den faglige sparring, skabt i et netværk, vil typisk supplere og gå ud over den almindelige læring og forbedre ens evner som landmand. Faglige netværk er særligt et redskab til indhentning af viden på en billig og effektiv måde, som er værdifuldt for deltidslandmændene.

Gennem interviewene med deltidslandmændene er der skabt en opfattelse af at de i høj grad refererer faglige netværk til erfaggrupper, som i dag er velintegreret i landbruget. Det kan derfor være svært for deltidslandmændene at tænke faglige netværk ud over erfaggrupperstrukturen.

Resultaterne viser en stor diversitet i ønsker og behov til strukturen for et fagligt netværk, og derfor er det centralt, at der udbydes forskellige netværkstyper og aktiviteter sådan at alle behov kan dækkes. Det er derfor centralt at rådgiveren får en forståelse for denne diversitet, og tænker faglige netværk i denne kontekst.

Gennem interviewene er endvidere fremkommet interesseområde for emner til faglige netværk, som kan bruges til inspiration – disse er listet nedenfor:

- Nicheproduktion
- Kødkvæg
- Planteavl
- Ekstensiv landbrugsdrift
- Sprøjtning, gødning og regler herom
- Hele produktionsapparatet inden for kødkvæg
- Opstart af lille virksomhed
- Økonominetværk
- Hvordan kan affaldet fra husdyrene udnyttes
- Gedeavl og økologi

Det videre arbejde:

Der ses en udfordring i at skabe netværk som er målrettet deltidslandmænd og deres differentierede ønsker og behov og derfor er det et middel at skabe forskellige koncepter for netværksgrupper. Derfor afprøves nye netværkskoncepter for deltidslandmænd for at udbygge mulighederne. Særligt vil der være fokus på at afprøve et klubnetværkskoncept som er grundlagt med inspiration hos Skovdyrkerne Østjylland.

Endvidere udarbejdes en netværksoversigt, som skal være med til at give rådgiveren i DLBR virksomhederne inspiration til at udvikle bredden i de faglige netværk, og som kan bruges til at skabe en dialog med deltidslandmanden.

Mathias Utoft Jørgensen
Konsulent, DLBR Akademiet

Spørgsmål til udvikling af netværk for deltidslandmænd

Igennem DLBR's markedsundersøgelse af deltidslandmænds behov og forventninger til rådgivning, deres faglige interesser samt ønsker til kommunikation og arrangementer fra 2012, er det tilkendegivet at der er stor interesse for deltagelse i faglige netværk. Faglige netværk med andre (deltids)landmænd er et stærkt redskab til læring og kompetenceudvikling, og kan i den rigtige form bidrage konstruktivt til udvikling af din bedrift. Faglige netværk kan tage mange former, og kan tilrettelægges efter de præferencer, som deltagerne har. Eksempler på faglige netværk er ERFA-grupper, (kødkvægs)foreninger, staldskole (for øko landmænd), nabolandmænd, men faglige netværk kan også etableres som maillister, gennem LinkedIn, Erfaland.dk, "Megameetings" (online konference på nettet) etc.

Vedlagte spørgeskema søger at undersøge *din* brug af faglige netværk i dag og *dine* behov og ideer til nye typer af netværk.

Ønskes en yderligere dialog er vi meget interesseret i at høre fra dig om ideer, behov, mangler etc. Kontakt muj@vfl.dk eller tlf: 8740 5527.

1. Deltager du/har du deltaget i faglige netværk relateret til dit deltidslandbrug?
Ja ___ Nej ___
Hvilken type? _____
Hvilke af disse faglige netværk er du stadig aktiv? _____
Hvorfor er du ikke længere deltager i disse faglige netværk? _____
2. Hvad skal et fagligt netværk give *dig*, og på hvilke områder kan *du* få værdi ved deltagelse (*Kan fremhæve elementer, som har været særligt gode i netværk du har været med i*)?
3. Hvilken type netværk skal det være (produktion, familie, værditilvækst, lokal socialfaglighed)?
  - a. En fagretning, omskiftelige grupper etc?
4. Hvilke kriterier er vigtigt for at *du* vil deltage i et fagligt netværk (*gruppens sammensætning (tværfaglighed), kørselsafstand, udflugter etc.*)?
5. Hvor meget vil *du* investere i et fagligt netværk?
6. Hvordan skal et fagligt netværk struktureres for at *du* vil deltage (*Mødefrekvens, opfølgning, platform etc.*)?
7. Hvilke ressourcer skal være til stede i et fagligt netværk for at *du* vil deltage (Faglig rådgiver, Landbrugsrådgivningens rolle)?
8. Opsamling på hvordan det optimale faglige netværk ser ud for deltidslandmanden ud fra svarene? (*hvordan giver dette design værdi for dig*)?
9. Vil dette "design" af et fagligt netværk få dig til at deltage?
Ja ___ Nej ___

Ovenstående spørgsmål og beskrivelse af faglige netværk blev brugt til at skabe en dialog med deltidslandmanden om hans brug og behov for faglige netværk.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kontakt oplysninger til deltidslandmænd for brug af faglige netværk

Center	Navn på deltidslandmand	Adresse	Telefon	Email
Egen	Peter Baymler	Juelsminde	28100949	baymler@post.tele.dk
Egen	Per Bregendahl	Horsens	22913728	Egedalgaard@stofanet.dk
Egen	Jens duborg	Brædstrup	22308536	haarupdamgaard@fibermail.dk
Egen	Peter Porse Jørgensen	Bryrup	20517739	ppj@lro.dk
Egen	Anette Bakman Kristensen	Stenderup	75681882	at75681882@live.dk
Egen	Karsten Hagbard Lauersen	Juelsminde	75685480/51354259	jetteogkarsten@hotmail.com
Egen	Carsten Lund	Brædstrup	40429363	famlund@post1.dknet.dk
Egen	Peter W Mogensen	Tørring	20230552	winther.mogensen@gmail.com
Egen	Gitte Vangsø Naldal	Rask Mølle	20643779	info@gittenaldal.dk
Egen	John Nicolajsen	Klovborg	20872072	johnogerna@mail.dk
Egen	Bjarne Pagh	Flemming	40883724	hvirring@pc.dk
Egen	Find Rasmussen	Tørring	29665450	find.thorsholm@gmail.com
Egen	Preben Th, Rasmussen	Barrit	75691688	plovstrup@hotmail.com
Egen	Laila Platz Sheridan	Tørring	22755608	laplatz@fibernet.dk
Egen	Jacob Aagaard Sørensen	Skanderborg	20247910	klovergaarden@email.dk
Djursland	Asger Sørensen	Hornslet	2440 1680	asg@landboforening.dk
Djursland	Christian Thomsen	Rønede	4045 6281	ct@landboforening.dk
Djursland	Poul Holm Poulsen	Ørsted	4242 0968	ep.nordblink@gmail.com
Djursland	Peder Olesgaard	Grenaa	2078 5706	peder.olesgaard@dadlnet.dk
Lrø	Torkil Skovgård Sørensen	Dørup	2171 2672	torkil-skovgaard@mail.dk
Landbonord	Jørn Østergaard	Frederikshavn	2076 9581	kvissel@nordfiber.dk

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.